

Nr. 89 / 08.02.2022

Domnului Adrian-Ionuț CHESNOIU
Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Guvernul României

Stimate domnule Ministru,

Clubul Fermierilor Români, ca parte activă a subgrupurilor de lucru aferente discuțiilor privind Planul Național Strategic, dorește să transmită câteva sugestii de modificare a **intervenției propuse pentru SGL 1.3 Intervenții în domeniul agricol - finanțate din Pilonul II PAC (măsurile de investiții și alte intervenții în domeniul agricol)**, componenta **intervenției în managementul riscului**, în urma consultării fermierilor membri în asociație și a fermierilor clienți ai Clubului Fermierilor Români Broker de Asigurare (lider în piața asigurărilor agricole), după cum urmează:

Domeniul de aplicare a intervenției raportat la nevoile fermierilor

PRODUSELE DE ASIGURARE din piață și nevoile fermierilor sunt diversificate, riscurile acoperite de către Asigurători sunt diferite, astfel încât identificăm fermieri care nu pot accesa SM 17.1 din cauza restricționării produsului de asigurare. Criteriile de eligibilitate sunt îndeplinite doar în cazul în care produsul de asigurare este cel tradițional, iar pentru stabilirea pierderilor de producție sunt folosite metode de evaluare care implică constatare în câmp. De asemenea, semnalăm faptul că în acest moment există produse de asigurare pentru care pierderea de producție se stabilește pe baza datelor furnizate de satelit și nu implică constatare în câmp cum ar fi asigurările parametrice, produs care momentan nu este eligibil.

Noile tehnologii aplicate în agricultură schimbă profund sectorul asigurărilor, atât pentru liniile comerciale, cât și pentru liniile personale.

Asigurarea parametrică este o soluție inovatoare și personalizată de asigurare a culturilor agricole împotriva riscurilor, bazată pe cele mai noi tehnologii, care utilizează un parametru corelat cu daunele sau pierderile financiare ale fermierului, ducând astfel la cea mai bună rată de acoperire. Asigurările parametrice nu presupun costuri de gestionare a daunelor, iar plățile de daune sunt de obicei declanșate în câteva zile de la apariția evenimentului asigurat.

Produsul de asigurare parametrică folosește tehnologie de ultimă generație pentru a măsura umiditatea solului, excesul de precipitații și, implicit, pentru a acorda despăgubiri fermierilor afectați. Se folosește monitorizarea prin satelit pentru a genera plăți rapide către fermierii afectați, din momentul în care indicele este peste sau sub un anumit nivel. De asemenea, acest produs

elimină vizitele în teren pentru evaluarea pierderilor, transmiterea datelor de către sateliți având o acuratețe foarte mare.

Definire și claritate criteriilor de eligibilitate

Ghidul limitează calculul producției asigurate, astfel încât fermierii care dețin producția obținabilă mai mică decât cea eligibilă primesc o supraasigurare. Fermierii plătesc în plus o primă de asigurare datorită eligibilității, dar sunt despăgubiți la producția obținabilă.

O abordare unitară a calculului producției eligibile ar fi cel mai indicat pentru o asigurare corectă, iar conform nevoii fermierilor care nu ar mai avea o alternativă pentru Asigurători să aleagă între cele două variante:

Producția eligibilă conform Submăsura 17.1 este limitată la:

- Media producțiilor pentru ultimii 5 ani din care se elimină anul cu producția cea mai mare și cea mai mică;
- Sau media pe ultimii 3 ani din contabilitate.

Fermierii se confruntă cu următoarele situații:

1. Asigurătorii aleg din primele două variante producția cea mai mică, în timp ce fermierii care utilizează tehnologii avansate sunt dezavantajați în caz de daună.
2. Sunt ani cu daune parțiale sau daune totale, unde media producțiilor este foarte mică, iar din cauza eligibilității nu se pot asigura la producții obținabile.
3. Sunt ani când datorită unor riscuri neasigurate de către Asigurători, fermierii au culturile afectate și, în același timp, dețin o producție obținabilă mult mai mică, dar trebuie să plătească o poliță de asigurare la o producție eligibilă care este mult mai mare comparativ cu producția obținută.

În caz de despăgubire, Asigurătorii se raportează la producția care s-ar fi obținut dacă nu intervenea riscul asigurat, astfel încât în situația în care aceasta este mai mică ca cea din poliță, fermierii sunt dezavantajați.

[...]

Propuneri de modificare a elementelor legate de criteriile de eligibilitate:

1. **Faptul că în contractul de asigurare este prevăzut că se acoperă pierderile care depășesc un prag de cel puțin 20% din producția medie anuală la nivel de sector de activitate, probabil că va exista condiționare ca fermierul să își încheie la același asigurător, aceleași riscuri și în același timp contract de asigurare pentru întregul sector de activitate (exemplu: cultura mare), chiar dacă unele culturi nu au fost înființate.**

Dacă s-a manifestat un risc asigurat și eligibil care a afectat doar o anumită suprafață dintr-o cultură, pierderea înregistrată trebuie să fie extrapolată la întreaga suprafață din sectorul de activitate, iar probabilitatea ca pierderea să depășească pragul de franșiză atinsă iar fermierul să primească despăgubire este foarte mică. Chiar dacă se răscumpără franșiză atinsă, iar procentul este sub 20%, faptul că pierderile se extrapolează la întreaga suprafață din sectorul de activitate dezavantajează fermierul, probabilitatea să primească despăgubire care să îi acopere pierderile pe cultură/suprafață afectată este foarte mică!

Referitor la metodologia de calcul a pierderilor – este specificat faptul că pierderile de producție se stabilesc fie pe baza evidențelor contabile ale fermierilor și expertizei tehnice a asigurătorului, **fie pe bază de indici**. Raportat la această afirmație se subînțelege că este eligibil și produsul de asigurare care pentru stabilirea pierderilor de producție nu presupune metode de evaluare a pierderilor în câmp și pe bază de indici climatici sau biologici. (ex. stabilirea pierderilor cauzate de îngheț, secetă sau excesul de umiditate, în funcție de indicele de umiditate a solului-date preluate/furnizate de la satelit).

- 2. Existența a 2 (două) polițe de asigurare pe aceeași structură cu riscuri diferite și eligibile să se poată considera doar o cerere de finanțare, datorită Asigurătorilor care nu acoperă toate riscurile. Astfel, pentru a-și acoperi toate riscurile în agricultură, fermierii sunt nevoiți să încheie mai multe polițe. Obligativitatea și limitarea fermierilor de a beneficia doar de o poliță pe specie conduce la deținerea monopolului de către anumiți Asigurători.***

Fermierii care au polița încheiată doar pentru riscul de secetă pedologică/secetă și riscurile generale încheiate cu alt asigurător – sunt asigurători care nu acordă toată sfera de riscuri eligibile.

Este unul dintre motivele pentru care fermierii nu doresc riscul de secetă pedologică/ secetă sau cei care au încheiat acest risc nu au făcut contracte pentru Submăsura 17.1, cunoscând faptul că polița nu este eligibilă în cazul în care se reîntoarce cultura.

- 3. Acceperea unui +5%/-5% a structurii asigurate față de declarația depusă la APIA. Diferențele de suprafață rezultate din măsurătorile APIA (M-uri și S-uri), raportate la suprafața cultivată și existentă în declarația APIA care duc la declararea polițelor neeligibile.***

Diferențele existente din cauza suprafețelor care nu pot fi preluate în risc de către Asigurători: depozite de amendament, nu a răsărit cultura, zonă de protecție, drum agricol etc.

Procesarea modificărilor M-urilor și S-urilor de către APIA este realizată cu întârziere, când polițele de asigurare nu mai pot fi regularizate/modificate de către Asigurător, nemaexistând obiectul asigurat.

4. Acceptarea eligibilității pentru întreaga suprafață a unei specii, în cazul în care localizarea și potențialul de producție este diferit și unele riscuri nu au fost preluate de Asigurător pe anumite suprafețe cultivate cu specia respectivă.

Dacă fermierul are cultura repartizată pe mai multe localități/ județe sau are o parte din suprafață irigată, nu poate să-și asigure producția la potențialul real obținut / fiecare localitate (Exemple: din 100 ha de grâu asigurate, 50 ha sunt irigate și asigurate pentru riscuri de bază, iar diferența de 50 ha asigurată pentru riscuri de bază și secetă).

Asigurătorii nu-și asumă riscul pentru anumite suprafețe de cultură, considerând-o ca fiind neasigurabilă sau se depășește termenul până la care se pot aduce modificări la structura asigurată.

Riscurile eligibile sunt suficiente pentru a încuraja fermierii să-și asigure producția agricolă.

Argumente

Sprijinul oferit prin Submăsura 17.1 a stimulat fermierii începând cu anul 2019 să aibă mai mare încredere în sistemul de asigurări private, să-și asigure culturile, ceea ce a dus la creșterea pieței asigurărilor an de an.

Intensitatea sprijinului nu trebuie să fie mai mică de 70%, iar alocarea publică trebuie să aibă o creștere de 15% anual, pentru a permite finanțarea mai multor fermieri pe parcursul perioadei de implementare 2023-2027

Sprijinul nu trebuie diminuat la un procent mai mic de 70%, ținând cont că piața a început să se maturizeze și fermierii conștientizează din ce în ce mai mult necesitatea unei asigurări agricole, în contextul creșterii frecvenței și a intensității cu care se manifestă riscurile climatice.

În acest sens, există posibilitatea să scadă gradul de interes din partea fermierilor dacă se diminuează procentul de sprijin acordat prin sM 17.1 și să scadă numărul fermierilor care își încheie polițe de asigurare. În 2019, când ghidul AFIR 17.1 a fost simplificat, decizia de unificare a procentelor de sprijin la 70% a fost unul dintre factorii care au contribuit la sporirea gradului de atractivitate pentru fermieri pentru accesarea acestei submăsuri. Soluția în acest caz este să se asigure fondurile necesare pentru sM 17.1, care să permită în continuare creșterea numărului de fermieri care își încheie polițe de asigurări agricole și care accesează sM 17.1.

Mai mult, considerăm că valoarea alocării publice trebuie să fie mai mare de 23,5 milioane EURO anual, astfel încât să putem menține și încuraja această tendință de asigurare a culturilor agricole în rândul fermierilor. Propunerea noastră vizează o creștere anuală de 15% în cadrul următorului exercițiu financiar, concomitent cu păstrarea intensității sprijinului, la ponderea de 70%.

De asemenea, asociația noastră dorește să vă transmită o serie de observații privind draftul FNS FEADR, cu referire la:

Articolul 1.1.6 – ”Scopul intervenției este de a sprijini crearea unui fond de despăgubiri în cazul unor pierderi de producție înregistrate de fermieri ca urmare a producerii unor fenomene meteorologice cu impact major și, totodată, de a extinde, prin activarea prevederilor art. 19 din Regulamentul 2115/2021, participarea fermierilor la instrumente de gestionare a riscurilor la nivelul fermei.”

- **Care sunt riscurile eligibile (evenimentele meteorologice cu “impact major” care duc la pierderi de producție) și organismele dăunătoare de carantină, factori declanșatori în acordarea despăgubirii?**

Riscurile climatice sunt diverse, unele se manifestă cu frecvență și intensitate diferită funcție de regiunile țării (sunt zone frecvent afectate de secetă, furtuni și căderi de grindină iar fermierii înregistrează pierderi an de an, dar sunt și zone unde aceste fenomene nu se regăsesc), situație în care vor fi fermieri din anumite zone care, deși contribuie cu 3% din plățile directe, probabil nu vor beneficia niciodată de acest sprijin.

- **Fermierul trebuie să înregistreze o pierdere de cel puțin 30% din producția anuală.** Nu este specificat dacă este vorba de producția anuală la nivel de specie sau cultură, specificația fiind la nivel de sector de activitate.

Care este metodologia de evaluare a daunelor și cum se stabilește procentul de pierdere de producție? Care este momentul în care se stabilește eligibilitatea fermierului cu privire la pierderea de producție pe sector de activitate?

Ex 1. Pot exista pierderi la cultura de grâu, fermierul nu se încadrează la pierderea de peste 30% datorită faptului că exploatează mai multe culturi și pierderea este pe sector de activitate.

Ex 2. În situația în care fermierul înregistrează pierderi la cultura de grâu și la alte culturi de toamnă sau primăvară (vorbim despre fenomene manifestate la date diferite) și cumulat pierderile depășesc 30%.

- **Conform condiții eligibilitate pct. 3 "producerea evenimentului trebuie constatată de entitățile responsabile".**

Cum certifică entitățile responsabile producerea evenimentului eligibil?

În baza acestei afirmații se subînțelege că entitățile responsabile confirmă dacă evenimentul eligibil **s-a produs sau nu**, nu se specifică dacă aceste entități responsabile fac o evaluare a pierderilor în teren sau doar certifică dacă s-a produs evenimentul.

Articolul 1.1.11 - Producția medie anuală a fermierilor se stabilește pe o perioadă de 3 ani anterioară sau pe o medie a 3 ani bazată pe 5 ani precedenți, cu excepția celei mai mari și celei mai mici dintre valori".

- **Nu se menționează când se solicită această informație, care sunt documentele justificative în baza cărora se stabilește producția medie anuală și dacă se referă la toate speciile cultivate în ultimii 5 ani.**
- **Nu este clară metodologia de calcul a pierderilor având în vedere că: "cuantumul despăgubirii se stabilește anual și se raportează la costurile tehnologice de producție". Dacă pierderea se raportează la producția medie anuală, de ce cuantumul despăgubirii se raportează la costurile tehnologice de producție? De fapt, ce se înțelege prin cost tehnologic de producție?**

"Pentru fermierii care beneficiază de alte instrumente de gestionare a riscurilor (publice sau private) se va avea în vedere asigurarea evitării supracompensării".

Dacă un fermier care are asigurare facultativă la culturi pentru care a plătit o primă de asigurare și în urma producerii unui risc asigurat a avut pierderi și a primit despăgubire, poate să nu mai beneficieze de sprijin prin intermediul acestei măsuri, ceea ce nu este echitabil, mai ales că "asigurătorii nu oferă întotdeauna o protecție integrală a pierderilor înregistrate în sectorul agricol" și este necesară crearea acestui instrument complementar.

Instrumentele de Asigurări Agricole private existente în piață despăgubesc fermierii, raportat la pierderile efective de producție și la valoarea /kg a culturii afectate, pierderi constatate în câmp și nu raportat la costurile tehnologice de producție.

Producerea evenimentului trebuie notificată la autoritățile competente.

”Producerea evenimentului care a condus la înregistrarea pierderii producției agricole trebuie constatată, la notificarea fermierilor afectați, de către autoritățile responsabile conform legislației naționale.”

- Există un termen limită, când, unde și sub ce formă se face notificarea, ținând cont că fondurile acumulate sunt și din plățile directe ale fermierilor?
- Care sunt metodele de informare și formare a fermierilor pentru ca în situația în care au suferit pierderi aceștia să poată beneficia de despăgubire?
- Care este entitatea responsabilă de aceste informări și formarea procedurilor și strategiei de lucru în cadrul FNS?

Asigurătorii care acoperă riscurile din agricultură au personal calificat cu foarte multă experiență în crearea de produse și instrumente de gestionare a riscului agricol, precum și de instrumentare și constatare a daunelor.

Articolul 1.1.6 - ”Totodată, pentru conștientizarea în rândul fermierilor a importanței pe care trebuie să o acorde aplicării unor instrumente corespunzătoare de management al riscului la nivel de fermă și a informării corespunzătoare cu privire la sprijinul acordat prin diverse intervenții PNS, prin intervențiile care vizează transferul de cunoștințe și informarea se vor acoperi nevoile de formare și consiliere ale fermierilor pe problematica managementului riscului în agricultură.

- Considerăm că valoarea intervențiilor aferente transferului de cunoștințe și informare, care vor acoperi nevoile de formare și consiliere ale fermierilor pe problematica managementului riscului în agricultură să fie susținută prin intermediul bugetului alocat în secțiunea de Cercetare și Inovare, componenta AKIS sau alte surse de finanțare care fac obiectul consilierii agricole din cadrul acestei secțiuni.

Clubul Fermierilor Români rămâne la dispoziția instituției pe care dvs. o coordonați, prin expertizele pe care le poate oferi, cu scopul dezvoltării productivității afacerilor agricole specifice fermierilor din România.

Vă rog să primiți, domnule Ministru, expresia celei mai înalte considerații.

Cu stimă,

Florian Ciolacu

Director Executiv Clubul Fermierilor Români